

АНАЛІЗ ПЛАНУВАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ МОНАСТИРСЬКИХ САДІВ УКРАЇНИ ЯК БАЗИСУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ САДІВ

Рашковська Ю.В., аспірантка

Колесніченко О.В., д. біол. наук, професор

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Тривалий період часу в розвитку ландшафтної архітектури найважливішу роль відігравали монастирські сади, які від моменту свого заснування у IV ст. стали її експериментальною базою: для сучасних типів садів саме вони стали прототипом та каноном проектування. Надалі, усі сади внутрішніх дворів й палаців послуговувалися принципами ландшафтно-планувальної структури формування просторів монастирських садів.

Встановлено, що ландшафтно-планувальна структура монастирських садів формувалась залежно від: періоду створення та політично-економічного стану країни; особливостей розташування у просторі об'єкта, біля якого створювався сад та рельєфу. У XIII-XVI ст. монастирський сад являв собою укріплене подвір'я, у центрі якого була церква. Монастирський сад, оточений огорожею, отримав назву «Ветроград» (на відміну від східного «Замкненого муром» чи римо-католицького «Замкненого будівлями»). Території монастирських садів набувають регулярності – основою їх планувальної структури став хрест, монастирські садівники створювали різні типи насаджень, добираючи та вміло поєднуючи декоративні, сільськогосподарські та лікарські види рослин. З плином часу (друга половина XVI ст.) з'явилися протиріччя між новими функціями монастирів та старою системою планування їх садів: збільшення кількості ченців, зміни економічно-соціальних чинників та потреби розвитку господарства призвели до зміни їх ландшафтно-планувальної структури. Надалі монастирські сади, що мали декоративно-символічне призначення та оточували церкви, почали виконувати сакральні, рекреаційні та репрезентативні функції.

Нині, в умовах повномасштабної військової агресії російської федерації проти України щоденно зростає чисельність наших захисників та захисниць, цивільного населення, які потребують психологічної допомоги та реабілітації у спеціально створених реабілітаційних садах, тож проблематика формування таких садів має бути вирішена на державному рівні. Одним із перших реабілітаційний сад було запроєктовано та створено на території Національної дитячої спеціалізованої лікарні «ОХМАТДИТ» МОЗ України для маленьких пацієнтів. Нині його площа становить 0,3 га, а видовий склад рослин реабілітаційного саду нараховує більше 70 таксономічних одиниць.